

Nr. DSMC 12919/17.02.2025

ANALIZA MANAGEMENTULUI RISCURILOR LA NIVELUL SNTGN TRANSGAZ SA

CUPRINS

1. GENERALITĂȚI	3
2. CADRUL ORGANIZAȚIONAL AL PROCESULUI DE MANAGEMENT AL RISCULUI, la nivelul SNTGN TRANSGAZ SA.....	3
3. POLITICILE SNTGN TRANSGAZ SA PRIVIND MANAGMENTUL RISCULUI	5
4. CLASIFICAREA RISCURILOR. REGISTRELE DE RISCURI	5
5. PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR DE MANAGEMENT DE RISC	6
6. ETAPELE PROCESULUI DE MANAGEMENT AL RISCULUI.....	6
7. PRINCIPALELE RISCURI OPERAȚIONALE LA NIVELUL SNTGN TRANSGAZ SA.....	8
8. REGISTRUL DE RISCURI LA NIVELUL SOCIETĂȚII	9
9. RĂSPUNSUL LA RISC. ȚINEREA SUB CONTROL A RISCURILOR	12
10. PROFILUL DE RISC, RISCUL GLOBAL, LA NIVELUL SOCIETĂȚII	13

1. GENERALITĂȚI

Managementul Riscului, parte integrantă a procesului de management, securizează capacitatea Transgaz de îndeplinire a obiectivelor strategice, generale și operaționale, într-un mod eficient și eficace, prin gestionarea riscurilor la care este expusă societatea.

SNTGN Transgaz SA urmărește optimizarea profilului de risc astfel încât să își atingă obiectivele strategice cu minimum impact posibil din perspectiva riscurilor la care se expune.

SNTGN Transgaz SA este percepută ca o organizație **extinsă** în care se includ în sfera de interes (din perspectiva riscurilor) toți factorii care au legătură cu misiunea societății.

2. CADRUL ORGANIZAȚIONAL AL PROCESULUI DE MANAGEMENT AL RISCULUI, LA NIVELUL SNTGN TRANSGAZ SA

Sistemul de management al riscului din cadrul SNTGN Transgaz SA este integrat în activitatea societății și întregul personal are responsabilitatea de a identifica și raporta riscurile.

În SNTGN Transgaz SA există cinci niveluri **de responsabilitate** organizate tip piramidă, așa cum se prezintă în figura nr. 1:

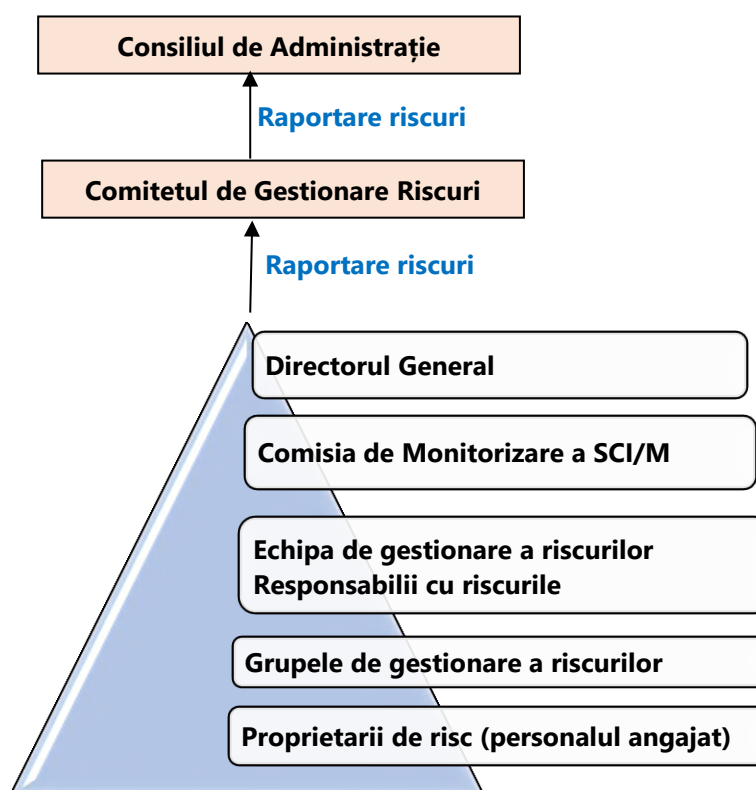

Figura 1 - Organizarea sistemului de gestionare a riscurilor, la nivelul Transgaz

- **Primul nivel** cuprinde persoanele responsabile de desfășurarea activităților conform fișelor de post și de riscurile asociate acestora (riscuri identificate sau riscuri noi). Aceștia sunt **proprietarii de risc**, care sunt prezenți în toate zonele și sectoarele de activitate.

- **Nivelul doi** este reprezentat de Grupele de gestionare a riscurilor de la nivelul departamentelor/direcțiilor /serviciilor independente/Sucursalei Mediaș/Exploatărilor Teritoriale. Șefii serviciilor din cadrul departamentelor/Exploatărilor Teritoriale/Sucursala Mediaș sunt membrii Grupelor de gestionare a riscurilor.

- **Nivelul trei** se referă la **Echipa de Gestionare a Riscurilor (EGR)** de la nivelul societății; aceasta sprijină Comisia de Monitorizare, în gestionarea întregului proces de management al riscurilor. Echipa de gestionare a riscurilor este constituită prin Decizie internă, având *Regulamentul de Organizare și Funcționare* cod REG DJ 01 aprobat de Directorul General. În cadrul fiecărui departament/direcție/serviciu independent/Sucursala Mediaș/Exploatări Teritoriale este desemnat **Responsabilul cu riscurile** cu atribuții în domeniul gestionării riscurilor. Responsabilii cu riscurile sunt **Membrii Echipei de Gestionare a Riscurilor**.

- **Nivelul patru** se referă la **Comisia de Monitorizare (CM)**, care analizează și avizează *Profilul de risc, Limita de toleranță la risc și Informarea privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor* de la nivelul societății. Comisia de Monitorizare este constituită prin Decizie internă, având *Regulamentul de Organizare și Funcționare*, cod REG DJ 02, aprobat de Directorul General. Directorii departamentelor/direcțiilor independente /serviciilor independente/Exploatărilor Teritoriale/ Sucursalei Mediaș sunt **Membrii Comisiei de Monitorizare**.

- **Nivelul cinci**, cel mai înalt nivel este reprezentat de **Directorul General al Transgaz. Directorul General** aprobă *Profilul de risc și Limita de toleranță a riscurilor; Registrul de Riscuri și Planul de măsuri pentru minimizarea riscurilor*. Prin informări periodice, Directorul General se asigură că riscurile sunt identificate, evaluate, monitorizate și corect atenuate.

Consiliul de Administrație are responsabilitatea generală de a se asigura că riscurile sunt gestionate adecvat asigurându-se că procesul de management al riscului facilitează realizarea obiectivelor în condiții de economicitate eficientă și eficacitate, iar riscurile semnificative sunt gestionate la un nivel acceptabil.

Comitetul de Gestionare a Riscurilor asistă Consiliul de Administrație în îndeplinirea responsabilităților sale privind gestionarea riscurilor cu care se confruntă societatea.

Directorii departamentelor/direcțiilor independente/serviciilor independente/Sucursalei Mediaș/Exploatărilor Teritoriale asigură cadrul organizațional și procedural pentru elaborarea *Registrelor de Riscuri și a Planurilor de măsuri pentru minimizarea riscurilor*.

Directorii departamentelor/direcțiilor independente/serviciilor independente/Sucursalei Mediaș/ Exploatărilor Teritoriale și întregul personal au responsabilitatea generală de a identifica și de a raporta riscurile care afectează atingerea obiectivelor stabilite.

3. POLITICILE SNTGN TRANSGAZ SA PRIVIND MANAGEMENTUL RISCULUI

3.1 Strategia privind Managementul Riscurilor, aprobată prin HCA nr.25/2021, a cărei orizont de timp este 2021-2025, stabilește atât acțiuni necesare pentru optimizarea procesului de management al riscului cât și cadrul pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea și controlul riscurilor semnificative, în vederea menținerii lor la niveluri acceptabile în funcție de *limita de toleranță la risc*.

3.2 Declarația – Angajament a Directorului General privind Managementul riscului pentru perioada 2021-2025.

3.3 Procedura de Sistem „Managementul Riscului” cod PS 05 SMI

Procedura de Sistem PS 05 SMI stabilește un set unitar de reguli pentru gestionarea și monitorizarea riscurilor, pentru întocmirea și actualizarea Registrului de Riscuri.

Evoluția Procedurii de Sistem „Managementul Riscului” se prezintă astfel:

- ed. 1 rev.0, aplicabilă în anii 2021, 2022, 2023. Stabilește limita de toleranță în matricea cu 3 trepte;
- ed.1 rev.1, aplicabilă începând cu data de 03.01.2024. Stabilește limita de toleranță în matricea cu 5 trepte și introduce noțiunea „categoria riscului”.

4. CLASIFICAREA RISCURILOR. REGISTRELE DE RISCURI

Registrul Riscului reprezintă documentul integrator al gestiunii riscului, cuprinzând o sinteză a informațiilor și deciziilor luate în urma analizei riscurilor.

Pentru ca toate riscurile identificate să fie cuantificate și clasificate, există **trei niveluri de Registre de Riscuri**, după cum urmează:

- a) *Registrul de Riscuri* la nivel de serviciu/birou din cadrul departamentelor/direcțiilor independente și la nivel de compartiment/serviciu/birou din cadrul Exploatării Teritoriale/Sucursalei Mediaș, numit în continuare **RegR-RR**;
- b) *Registrul de Riscuri la nivel de departament* numit în continuare **RegR-RD**, conține **riscurile operaționale** din cadrul departamentului/direcției/serviciului independent/ Exploatării Teritoriale/ Sucursalei Mediaș.
Se realizează prin **centralizarea** registrelor de riscuri RegR-RR a serviciilor din subordine;
- c) *Registrul de Riscuri la nivel de TRANSGAZ*, numit în continuare **RegR-RS** cuprinde riscurile semnificative și anume:
 - **riscurile operaționale semnificative**, escaladate din registrele de la punctul b;
 - **riscurile strategice** care pot avea sursă internă sau externă; au legătură directă cu strategia de dezvoltare a SNTGN Transgaz SA și sunt asociate obiectivelor strategice (generale).

5. PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR DE MANAGEMENT DE RISC

Conceptele esențiale în managementul riscului sunt: **Profilul de risc, Apetitul pentru risc și Limita de toleranță la risc.**

Începând cu anul 2023, pentru a oferi o imagine a nivelului de risc, la nivelul societății, raportat la Limita de toleranță aprobată, **s-a introdus parametrul „Risc global” (RG)** calculat ca medie ponderată a valorii expunerii riscului.

Anual este aprobată și diseminată **Limita de toleranță la risc.**

Limita de toleranță se stabilește în baza apetitului de risc și în baza valorificării rezultatelor din anul precedent cu privire la profilul de risc și la riscul global.

Procesul de management al riscului implementat în cadrul SNTGN Transgaz SA s-a îmbunătățit considerabil prin adoptarea începând cu 03.01.2024 a limitei de toleranță în matricea de risc cu 5 trepte.

Consiliul de Administrație este informat cu privire la gestiunea riscurilor conform calendarului stabilit prin politicile interne ale Transgaz.

Informările prezintă o analiză amplă atât pentru anul în curs cât și evoluția gestiunii riscului în cadrul unei perioade de 4 ani.

6. ETAPELE PROCESULUI DE MANAGEMENT AL RISCULUI

Managementul riscului în Transgaz se realizează prin parcurgerea succesivă a etapelor descrise în figura nr. 2, anual:

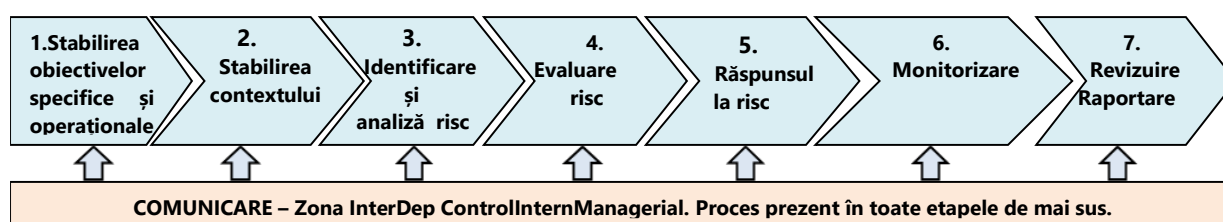

Figura 2 - Etapele procesului de management al riscului

În procesul de identificare a riscurilor se au întotdeauna în vedere obiectivele și activitățile care contribuie la realizarea acestora.

Analiza de risc pentru activitatea specifică SNTGN Transgaz SA reprezintă o etapă deosebit de importantă și urmărește stabilirea unei perspective asupra punctelor slabe și a vulnerabilităților societății identificând astfel cât mai curând posibil riscurile în scopul reducerii impactului acestora sau în scopul transformării lor în oportunități de business. Scopul este de a identifica și analiza principalele riscuri și amenințări ce se manifestă sau se pot manifesta în viitorul apropiat, pe domeniul specific activității societății.

În baza rezultatelor **analizei SWOT** realizată, atât de managementul de la cel mai înalt nivel (obiective strategice) cât și de fiecare structură organizatorică (obiective operaționale), amenințările și vulnerabilitățile sunt percepute ca factori de risc.

Obiectivul analizei SWOT: valorificarea punctelor forte, **minimalizarea vulnerabilităților, evitarea amenințărilor** și identificarea oportunităților, în scopul creării unui mediu controlabil.

Luând în considerare cele de mai sus se identifică și măsurile pentru minimizarea riscurilor în următoarea matrice:

SO-activități care trebuie desfășurate pentru a utiliza punctele forte pentru a crește capacitățile societății;
WO-măsuri care trebuie luate pentru a depăși vulnerabilitățile și a utiliza oportunitățile prezentate;
ST-activități care folosesc punctele forte ale societății pentru a evita amenințările;
WT-măsuri care reduc la minimum vulnerabilitățile pentru a evita amenințările.

Ca urmare a realizării analizei SWOT la nivelul societății și la nivelul fiecărei structuri organizatorice s-au identificat principalii factorii de risc :

AMENINȚĂRI

- Cadrul geopolitic și macroeconomic în care Transgaz își desfășoară activitatea;
- Instabilitate geopolitică;
- Statul deține un rol important prin funcțiile de legiuitor, reglementator și implementator de politici energetice, pe de o parte și de cea de acționar semnificativ, pe de altă parte;
- Invazia Rusiei în Ucraina a generat creșterea nivelului riscului geopolitic; continuarea agresiunii Rusiei în Ucraina impune regândirea arhitecturii de infrastructură a gazelor naturale în Uniunea Europeană;
- Capacitatea reală de interconectare depinde de starea rețelelor de transport din țările vecine;
- Dificultăți în adaptarea parametrilor tehnici pentru asigurarea transportului în regim de înaltă presiune, la nivelul de operare al țărilor vecine;
- Impredictibilitate legislativă;
- Legislație limitativă (dividende la 90%, plafonarea prețurilor, controlul prețurilor, taxe, precum și orice alte restricții);
- Caracterul reglementat al activității de transport gaze naturale;
- Incertitudinea realizării exploatarei zăcămintelor de gaze naturale din Marea Neagră;
- Strategia României privind hidrogenul;
- Creșterea prețului gazului natural;
- Infrastructura de gaze naturale, după perioada de tranziție încheiată la 31 decembrie 2029, va fi dedicată exclusiv hidrogenului;
- Creșterea inflației;
- Creșterea frecvenței și severității unor evenimente climatice extreme cauzate de efectele încălzirii globale - metodologia de tarifare prevede ca orice cheltuială operațională neprevăzută și care nu este sub controlul companiei, să fie recunoscută și returnată acesteia prin venitul reglementat din anul următor. Cu toate acestea există posibilitatea ca ANRE să nu recunoască aceste cheltuieli, dacă efectele calamităților naturale ar fi putut fi limitate prin programele de investiții și de întreținere;

- Evidență cadastrală deficitară, la nivelul autorităților locale/județene.

VULNERABILITĂȚI

- Ciclul lung de dezvoltare al proiectelor de investiții;
- Lipsa expertizei în dezvoltarea transportului gazelor regenerabile prin conductele principale de transport gaze natural;
- Infrastructură nepregătită pentru transportul dual: de gaze natural și de combustibili neconvenționali/ecologici;
- Număr limitat de proiecte focalizate pe cercetare;
- Expertiză insuficientă în activitățile specifice de scanare de vulnerabilități ale sistemelor informatice;
- Lipsa acordurilor proprietarilor de teren;
- Condiții de sol neprognozate;
- Neobținerea în termenul prevăzut a avizelor și a acordurilor proprietarilor de terenuri necesare pentru obținerea Autorizației de Construire;
- Lipsa unor informații sau transmiterea cu întârziere a informațiilor care reflectă situația reală din teren;
- Furnizarea de date incomplete/inexacte cu privire la identificarea proprietarilor de terenuri, de către organismele abilitate;
- Sistarea temporară a utilizării terenului ca urmare a descoperirii de vestigii.

Ca urmare a stabilirii contextului (factorii de risc) sunt identificate riscurile strategice și cele operaționale respectând regulile de identificare stabilite prin Procedura de Sistem „Managementul Riscului”.

7. PRINCIPALELE RISCURI OPERAȚIONALE LA NIVELUL SNTGN TRANSGAZ SA

Factorii de risc identificați de structurile organizatorice sunt centralizați și încadrați în următoarele categorii de riscuri:

- **categoria resurse umane** - erori umane în activitatea curentă, recrutarea cu dificultate a anumitor poziții din domeniul de activitate specifice, lipsa ofertelor de programe de formare profesională specializată/adaptate activităților specifice companiei, grad scăzut de conștientizare a angajaților cu privire la obiectivele generale/ specifice ale companiei.
- **categoria informare/comunicare** - calitate redusă (informații incorecte) sau lipsa unor date de intrare necesare desfășurării activității, furnizate pe lanțul de procese; întârzieri în furnizarea informațiilor/datelor; deficit de informații; deficiențe în circuitul informațional.
- **categoria controlul activităților** - proceduri operaționale/de proces neactualizate; deficiențe în planificarea activităților; lipsa consultărilor în cadrul departamentelor și între departamente pentru realizarea obiectivelor stabilite; planificare defectoasă a necesarului de resurse materiale.
- **disponibilitate de locație** - sistarea temporară a utilizării terenului ca urmare a descoperirii de vestigii; întârzieri în procesul obținerii autorizațiilor necesare începerii lucrărilor; lipsa acordurilor proprietarilor de teren; restricționarea de către proprietar a accesului în teren.
- **tehnologic:** factorii de risc sunt declanșați de re tehnologizare, soluții tehnice necorespunzătoare, nefuncționalități ale sistemului informatic/de comunicații; lucrări de mentenanță.

- **furnizori/contractori: factorii de risc sunt declanșați de** nerespectarea clauzele contractuale referitoare la termene și calitate; amânarea livrării; creșterea inopinată a prețurilor practicate; dificultăți în identificarea furnizorului/ falimentul furnizorilor (inclusiv furnizorii de gaz natural, furnizor extern formare profesională, furnizor pentru etalonarea mijloacelor de măsură, etc); lipsa pieselor de schimb pentru echipamentele SNT; modificări organizaționale la furnizori; comunicarea deficitară cu subcontractanții; creșterea prețurilor pentru contractele de servicii.

Principalele riscuri operaționale identificate sunt:

- neexecutarea la timp și în parametri programați a lucrărilor prevăzute în Programul de mentenanță și revizii tehnice ale SRM-urilor și ale conductelor, sau a sistemului SCADA;
- imposibilitatea efectuării mentenanței din cauza unor factori externi, cum ar fi condițiile meteorologice nefavorabile;
- creșterea cheltuielilor cu întreținerea și reparațiile în SNT generate de fenomenele meteo extreme;
- neîndeplinirea prevederilor contractuale, ca urmare a capacității reduse a contractorului de a executa contractul în conformitate cu clauzele contractuale;
- lipsa de materiale și piese de schimb pentru execuția lucrărilor de mentenanță preventivă și corectivă la principalele obiective SNT;
- nerespectarea aplicării cerințelor legale de mediu în desfășurarea principalelor lucrări la nivelul societății;
- recrutarea cu dificultate a anumitor poziții din domenii de activitate specifice;
- lipsa ofertelor de programe de formare profesională specializate/adaptate activităților specifice companiei.

8. REGISTRUL DE RISCURI LA NIVELUL SOCIETĂȚII

a) Registrul de Riscuri la nivel de SNTGN Transgaz SA, anul 2024 cuprinde riscurile semnificative și anume:

- **riscurile operaționale semnificative**, escaladate de la structurile organizatorice;
- **riscurile strategice** care pot avea sursă internă sau externă; au legătură directă cu strategia de dezvoltare a SNTGN Transgaz SA și sunt asociate obiectivelor strategice (generale).

b) Riscurile semnificative, de la nivelul societății sunt redată în tabelul nr. 1.

RISCURI STRATEGICE	
Categoria: Domeniul Politic	
1. Schimbări ale cadrului macroeconomic și geopolitic;	12
2. Schimbări în arhitectura interconectărilor la nivelul rețelei gazelor naturale europene;	12
3. Intervenția guvernamentală în sectorul de activitate;	12
Categoria: Reglementări/Legislativ	
4. Modificarea prețurilor gazelor naturale din România;	9
5. Nerecunoașterea de către ANRE a unor active intrate în patrimonial Transgaz ca parte din baza activelor reglementate (BAR);	12

RISCURI STRATEGICE	
6. Posibilitatea scăzută de a obține un profit mai mare decât cel reglementat, în cadrul unei perioade de reglementare;	16
Categoria: Comercial	
7. Variațiile prețului gazului achiziționat de SNTGN Transgaz SA;	12
Categoria: Sustenabilitate	
8. Restricționarea finanțării acordată pentru proiectele din domeniul gazelor naturale;	12
9. Întârzieri în dezvoltarea de noi tehnologii pentru transportul hidrogenului verde la un nivel competitiv;	12
10. Scăderea consumului de gaze naturale din cauza creșterii accesului la energia eoliană, solară și la energia nucleară;	6
11. SNT poate fi expus la o serie de pericole naturale climatice și geologice: cutremure, inundații, alunecări de teren, temperaturi extreme, căderi masive de zăpadă;	8
Categoria: Financiar	
12. Creditarea;	12
13. Cursul valutar;	12
14. Rata dobânzii;	12
15. Lichidități;	12
16. Neîncadrarea în limitele prevăzute în contractele de finanțare pentru indicatorii financiari;	12
17. Piața de capital.	6
RISCURI OPERAȚIONALE	
Categoria Securitate cibernetică	
Neidentificarea la timp, în totalitate sau necorespunzător a vulnerabilităților cibernetice	12
Categoria Financiar	
Declararea eronată a valorii redevenței	12

Tabel 1 - Riscurile semnificative cuprinse în Registrul de Riscuri, la nivelul societății

RISCURI STRATEGICE: riscuri ce au legătură directă cu strategia de dezvoltare a Transgaz și sunt asociate obiectivelor strategice ale societății:

- Schimbări ale cadrului macroeconomic și geopolitic:** România poate trece prin schimbări politice, juridice, sociale și economice rapide și neprevăzute, inclusiv prin etape de recesiune economică, fluctuații semnificative asupra inflației și ale cursului valutar, dezechilibre majore ale pieței și modificări semnificative ale legislației, ceea ce poate afecta activitatea societății.
- Schimbări în arhitectura interconectărilor la nivelul rețelei gazelor naturale europene** - invazia Rusiei în Ucraina a generat creșterea nivelului riscului geopolitic; continuarea agresiunii Rusiei în Ucraina impune regândirea arhitecturii de infrastructură a gazelor naturale în Uniunea Europeană.
- Intervenția guvernamentală în sectorul de activitate** - participațiile Statului Român în companiile din sectorul energetic din România sunt semnificative sau de control și, deși legislația europeană este transpusă în mod continuu în legislația națională, nu poate fi exclus riscul impunerii unor măsuri restrictive în domeniul energetic precum: plafonarea prețurilor, controlul prețurilor, taxe, precum și orice alte restricții.

4. **Modificarea prețurilor gazelor naturale din România**- creșterea prețului gazelor naturale din România poate avea ca efect o scădere a consumului de gaze naturale și implicit poate genera un impact nefavorabil asupra performanței financiare a SNTGN Transgaz SA.
5. **Nerecunoașterea de către ANRE a unor active intrate în patrimonial Transgaz ca parte din baza activelor reglementate (BAR)**; - investițiile efectuate în lipsa acordului autorităților competente și care depășesc planul investițional bugetat, nu vor fi acceptate de ANRE în BAR, fiind redusă profitabilitatea SNTGN Transgaz SA.
6. **Posibilitatea scăzută de a obține un profit mai mare decât cel reglementat, în cadrul unei perioade de reglementare** - SNTGN Transgaz SA își desfășoară activitatea într-un cadru reglementat. Legile, reglementările și politicile adoptate de Uniunea Europeană, Guvernul României, precum și de ANRE, pot afecta semnificativ activitatea curentă, situația financiară și rezultatele operaționale ale companiei.
7. **Variațiile prețului gazului achiziționat de SNTGN Transgaz SA** - variațiile prețului gazului achiziționat de SNTGN Transgaz SA pentru consumul de gaze în SNT vor avea un impact imediat, pozitiv sau negativ, asupra profitului societății. În cazul unui impact negativ, venitul nerealizat ar trebui inclus în venitul reglementat pentru anul următor. Includerea cu întârziere sau incompletă a acestei cheltuieli suplimentare în venitul reglementat al anului următor, va avea impact asupra profitabilității companiei și asupra prețului acțiunilor.
8. **Restricționarea finanțării acordată pentru proiectele din domeniul gazelor naturale** - implementarea Green Deal și a directivelor care vor asigura neutralitatea climatică la nivelul anului 2050 (schimbările climatice; Măsurile stabilite în Planul Național de Redresare și Reziliență).
9. **Întârzieri în dezvoltarea de noi tehnologii pentru transportul hidrogenului verde la un nivel competitiv** - legislația primară și secundară privind hidrogenul nu este actualizată; nu există încă Strategia națională a hidrogenului; la nivelul anului 2023 este planificată aprobarea cadrului de reglementare privind hidrogenul, corelat cu Strategia care va fi creată în acest sens; hidrogenul este considerat la nivel european combustibilul viitorului – este un gaz curat cu emisii zero de CO₂.
10. **Scăderea consumului de gaze naturale din cauza creșterii ponderii energiei eoliene, solare și nucleare** - Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030, are stabilită ca măsura de sprijin promovarea investițiilor în capacități noi de producție a energiei electrice, cu emisii reduse de carbon; având în vedere traiectoria indicativă SRE ce trebuie atinsă la orizontul anului 2030, proiectele SRE-E vor fi considerate la fel de prioritare, ținând instalarea de capacități suplimentare de energie eoliană respectiv de energie solară; costul producerii de energie electrică din energie eoliană și din energie solară a devenit din ce în ce mai competitiv cu costul energiei electrice obținute prin arderea combustibililor fosili.
11. **SNT poate fi expus la o serie de pericole naturale climatice și geologice: cutremure, inundații, alunecări de teren, temperaturi extreme, căderi masive de zăpadă** - schimbările climatice manifestate prin secete prelungite, precipitații cu frecvențe și intensități neobișnuite, tornade, etc, sunt determinate de acțiunea umană, prin emisiile de gaze cu efect de seră; creșterea frecvenței și severității unor evenimente climatice extreme

cauzate de efectele încălzirii globale; metodologia de tarificare prevede ca orice cheltuială operațională neprevăzută și care nu este sub controlul companiei, să fie recunoscută și returnată acesteia prin venitul reglementat din anul următor. Cu toate acestea, există riscul ca ANRE să nu recunoască aceste cheltuieli, dacă efectele calamităților naturale ar fi putut fi limitate prin programele de investiții și de întreținere.

Piața capital – piața de capital este sensibilă la factorii de risc care influențează piețele de capital învecinate și de informațiile puse la dispoziție de către societate.

Securitate cibernetică – atacuri cibernetice, securitatea informațiilor societății.

RISURI FINANCIARE: - generate de modul în care este finanțată activitatea societății, având în vedere sensibilitatea rezultatului la modificările condițiilor de finanțare (creditarea, fluctuații ale cursului valutar, variațiile ratei dobânzilor, lichidități).

RISURI OPERAȚIONALE: au legătură directă cu activitatea desfășurată la nivelul serviciilor/birourilor și sunt asociate obiectivelor operaționale.

9. RĂSPUNSUL LA RISC. ȚINEREA SUB CONTROL A RISCURILOR

Pentru riscurile care au un nivel al expunerii peste limita de toleranță la risc aprobată s-au întocmit *Planurile de măsuri pentru minimizarea riscurilor*, atât la nivelul societății cât și la nivelul fiecărei structuri organizatorice.

Sunt identificate cele mai adecvate măsuri pentru minimizarea riscurilor în conformitate cu responsabilitățile de gestionare a acestora, astfel încât să rezulte valori cât mai reduse ale expunerii la risc, dintre care menționăm: consolidarea relațiilor de cooperare cu Operatorii Sistemelor de Transport Gaze Naturale din țările învecinate, dar și cu companii din sectorul gazelor naturale și cu alți Operatori ai Sistemelor de Transport Gaze Naturale din Uniunea Europeană și din țări non-UE, cu impact în special asupra zonei Balcanice și a Coridorului Sudic de transport al gazelor naturale pentru previzionarea schimbărilor în arhitectura interconectărilor la nivel european; analiza și elaborarea studiilor necesare pentru dezvoltarea noilor culoare de transport gaze naturale; selecția rutei proiectelor de conducte urmând principiul impactului de mediu minim; implementarea cadrului de management al biodiversității în timpul fazei de construcție; dezvoltarea și implementarea unui plan de acțiune privind biodiversitatea pentru a se asigura că nu există pierdere netă a caracteristicilor acesteia ci un câștig net pentru habitatele critice; realizarea de economii la costurile operaționale recunoscute de autorități prin determinarea exactă a consumului tehnologic la nivelul SNT și a cantităților de gaze naturale transportate; optimizarea cheltuielilor efectuate la nivelul structurilor organizatorice și încadrarea în sumele anuale aprobate pentru programele investiționale aflate în derulare; pregătirea profesională a personalului; planificarea activităților de scanare de vulnerabilități cibernetice; elaborarea sau revizia procedurilor planificarea activităților de scanare de vulnerabilități cibernetice; elaborarea sau revizia procedurilor.

Măsurile stabilite pentru minimizarea riscurilor sunt analizate din perspectiva eficacității.

În figura 3 se prezintă **Procentul de eficacitate** al măsurilor pentru minimizarea riscuri.

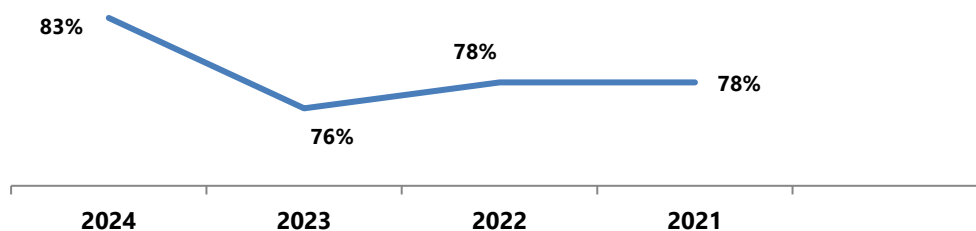

Figura 3 - Procentul de eficacitate al măsurilor de minimizare a riscurilor operaționale, anul 2024, comparativ anii 2023, 2022, 2021

10. PROFILUL DE RISC, RISCUL GLOBAL, LA NIVELUL SOCIETĂȚII

10.1 Evoluția numărului de riscuri, la nivelul societății, anii 2024, 2023, 2022, 2021 este prezentată în figura nr. 4.

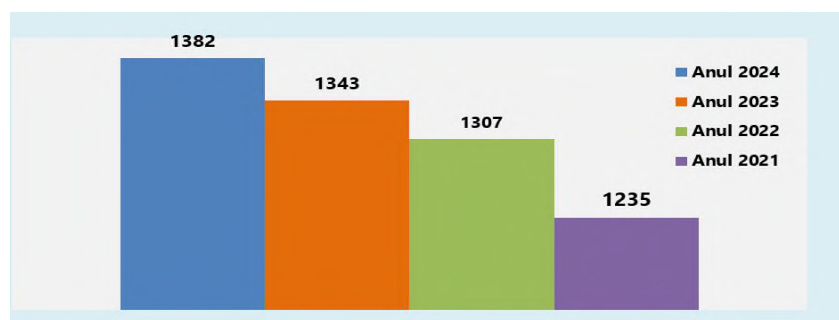

Figura 4 - Evoluția numărului de riscuri, la nivelul societății, anii 2024, 2023, 2022, 2021

10.2 Evoluția riscurilor în funcție de nivelul de tolerare, la nivelul societății, anii 2024, 2023, 2022, 2021 se prezintă în figura nr. 5

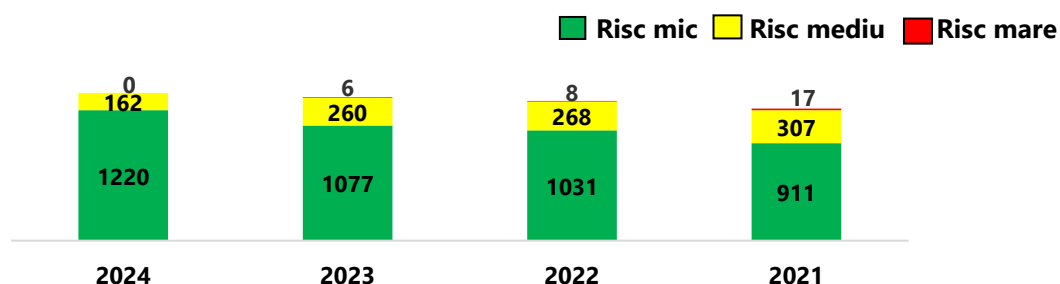

Figura 5 - Evoluția riscurilor în funcție de nivelul de tolerare, anii 2024, 2023, 2022, 2021

CONCLUZII:

- deși numărul riscurilor în anul 2024 a crescut față de anii 2023, 2022, 2021, profilul riscurilor la nivelul societății s-a îmbunătățit.
- în anul 2024 nu există riscuri evaluate în categoria „risc mare”

10.3 Riscul global la nivelul societății

Riscul global al societății pentru anul 2024, utilizând matricea în 5 trepte este prezentat în tabelul nr. 2.

Anul	Nr. Riscuri	Nr. riscuri în funcție de expunere/													
		Anul 2024- Matricea în 5 trepte													
		1	2	3	4	5	6	8	9	10	12	15	16	20	25
2024	1382	72	273	96	219	44	516	110	24	5	17	4	2	0	0
		din care:													
		strategice													
	17	0	0	0	0	0	2	1	1	0	12	0	1	0	0
		operaționale													
	1365	72	273	96	219	44	514	109	23	5	5	4	1	0	0

RG = $(72 \times 1 + 273 \times 2 + 96 \times 3 + 219 \times 4 + 44 \times 5 + 516 \times 6 + 110 \times 8 + 24 \times 9 + 5 \times 10 + 17 \times 12 + 4 \times 15 + 2 \times 16) / 1382 = 4,73$

Tabel 2 - Riscul global al Transgaz, anul 2024

Riscul global al societății pentru anii 2023, 2022, 2021 utilizând matricea în 3 trepte este prezentat în tabelul nr. 3.

Anii 2023, 2022, 2021 – Matricea în 3 trepte									
An	Număr total riscuri	Număr riscuri în cadrul expunerii E=P x I						Risc global (RG)	
		E=1	E=2	E=3	E=4	E=6	E=9	Formula de calcul	Valoare RG
2023	1343	147	930	169	91	6	0	$RG = (1 \times 147 + 2 \times 930 + 3 \times 169 + 4 \times 91 + 6 \times 6 + 9 \times 0) / 1343$	2,17
		din care:							
		strategice							
	17	0	2	1	12	2	0		
		operaționale							
	1326	147	928	168	79	4	0		
2022	1307	137	894	167	101	7	1	$RG = (1 \times 137 + 2 \times 894 + 3 \times 167 + 4 \times 101 + 6 \times 7 + 9 \times 1) / 1307$	2,20
		din care:							
		strategice							
	18	0	2	2	10	3	1		
		operaționale							
	1289	137	892	165	91	4	0		
2021	1235	154	757	199	108	15	2	$RG = (1 \times 154 + 2 \times 757 + 3 \times 199 + 4 \times 108 + 6 \times 15 + 9 \times 2) / 1235$	2,27
		din care:							
		strategice							
	19	0	2	1	10	4	2		
		operaționale							
	1216	154	755	198	98	11	0		

Tabel 3 - Riscul global al Transgaz, anii 2021-2023

Poziționarea riscului global, la nivelul societății în raport cu nivelul expunerii stabilit prin matricea de risc, anii 2024, 2023, 2022 și 2021, se prezintă în figura nr.6.

		RISC MIC					RISC MEDIU						RISC MARE		
		1	2	3	4	5	6	8	9	10	12	15	16	20	25
2024					4,73										

		RISC MIC		RISC MEDIU				RISC MARE	
		1	2	3		4		6	9
2023				2,17					
2022				2,20					
2021				2,27					

Figura 6 - Riscul global anii 2024, 2023, 2022, 2021; poziționarea riscului în raport cu nivelul expunerii

Concluzii:

- În anul 2024, **profilul riscurilor s-a îmbunătățit** în raport cu anii 2023, 2022, 2021, utilizând matricea cu 5 trepte. Astfel riscurile din categoria mare (intolerabile) au scăzut la valoarea 0.
- Riscul global al societății se află la un nivel scăzut**, raportat la limita de toleranță, având o tendință constantă de scădere, ceea ce demonstrează abordarea în cadrul SNTGN Transgaz SA, a unui stil de management prospectiv care permite anticiparea evenimentelor posibil să apară.
- Gradul de conștientizare privind managementul riscurilor, înțelegerea profilului de risc al societății precum și abilitățile de evaluare a riscurilor s-au îmbunătățit considerabil la nivelul întregii companii

**Director General,
Sterian Ion**